



**K**dysi dávno stávala v kopcovité krajině pod horami ve stráni došková chaloupka a shlížela do údolí přes louky a lesy na domky sousedů. V té chaloupce žil řezbář Tomeš se svými třemi dětmi. O děti se musel starat sám, protože jeho žena Marjánka umřela při narození nejmladší Andulky. Na živobytí si vydělával vyřezáváním sošek ze dřeva a o svátcích ještě hráním na basu s venkovskou kapelou. Věru, měl se co ohánět.

Naštěstí měl vydatnou pomocnici, nejstarší dcerku Mařenku. Zastala skoro všechno za nepřítomnou maminku, ale co naplat, máma dětem scházela. Honzíkovi šlo na sedmý rok a připadal si už velký, ale přesto by se moc rád k mamince přitulil.

A malá Andulka znala maminku jen z obrázku, co visel nad postelí. Představovala si, že maminka je „v nebičku“ a občas si jí v duchu postěžovala na Honzíka. Honzík měl totiž spoustu ztřeštěných nápadů, každou chvíli něco vyvedl a Andulku něčím pozlobil. Tak si raději hrála s Apolenkou Vojtovou a Honzík zase nejvíc kamarádil s Martínkem, bratrem Apolenky.

# Jak to bylo na Tři krále



**B**yl leden, před svátkem Tří králů. Zimní krajina byla přikrytá bílou sněhovou peřinou. Mrzlo, jen praštělo. Ale sluníčko už vycházelo každý den o chvilku dřív a zapadalo později než včera. Proto se říkalo:

*Na Nový rok o slepičí krok.  
Na Hromnice o hodinu více.*

Ve světnici u Tomšů panovala pracovní pohoda. Ozývalo se ťukání paličkou. To táta Tomeš vyřezával ze dřeva sochu anděla. Honzík s Andulkou seděli u stolu a se zaujetím něco vyráběli z papíru. Honzík se totiž rozhodl, že půjdou s Martínkem na tříkrálovou koledu. A protože byli jen







dva, že přiberou taky Andulku. Ale napřed musí vyrobiť královské koruny. Sebevědomý Honzík se do toho s vervou pustil. Z papíru vystříhoval zubatou korunu a Andulka staršího bratra jen obdivně sledovala.

Cvakla klika a děti v očekávání koukly ke dveřím. Vešla Mařenka, celá zachumlaná ve vlně, a vesele oznámila:

„Tak jsem třem králům přinesla svěcenou křidu. Aby se zítra mohli podepsat na všechny dveře.“ Položila křidu do modré mističky na kredenci a samo sebou, že Honzík se hned na ni běžel podívat. Mázl prstem po křidě a zamračil se.

„Ta je školní – a ne svěcená!“

„Bodejť že školní,“ zasmála se Mařenka. „Dal mi ji Janek a já ji nechala v kostele posvětit.“

Andulka pohrozila Mařence prstem: „Říká se pan učitel Janek.“

„Mařenka mu říká Janek, protože je do něj celá zjankovaná!“ hlasitě zašeptal Honzík Andulce do ucha.

To Mařenku dohřálo, rozehnala se po bratrovi, jenže ten před ní pohotově vyskočil na pec.



Malé Andulce ale pořád něco vrtalo hlavou.

„Tatínku, a kdo byli ti tři králové?“ zeptala se.

Honzík z pece pokřikoval: „No přeci Kašpar, Melichar a Baltazar!“

Táta přikývl.

„Oni to byli vlastně takoví učenci z Východu. Vyčetli z hvězd, že se v Betlémě ve chlévě narodil Ježíšek, boží syn. Vydali se k němu s dary, aby se mu poklonili.“

Andulka si při vyprávění živě představila Ježíška v jesličkách a tři krále nesoucí dary, zlatě zářící.

„Ale museli jet tajně,“ vyprávěl dál táta, „aby král Herodes nepoznal, ve kterých jesličkách Ježíšek leží. Věděli totiž, že ten král chce dát malého Ježíška zabít.“

Král Herodes v Andulčině fantazii zlobně ukázal vojákům a vojáci vytasili meče a...

Andulka se raději rychle tatínka zeptala: „A proč ho chtěl zabít?!“

„Protože se bál, že mu Ježíšek jednou vezme korunu a stane se králem on.“

„Ale Ježíšek se zachránil!“ ujišťovala se Andulka.

Táta dcerušku pohladil a přikývl. „Ježíška zachránil anděl, který varo-



val tatínka Josefa. Josef posadil maminku Marii s Ježíškem na oslíka a před zlymi vojáky utekli. | 11

Honzík vykřikl radostně: „A Herodes ostrouhal mrkvičku!“

Potom zamával rukama jako křídly a skočil z pece dolů. Popadl papírovou korunu a narazil ji Andulce na hlavu. Koruna jí sklouzla až na ramena.

„Sundej mi to! To lepší!“ pištěla Andulka. Honzík kolem ní rozjívěně poskakoval a mohl se popukat smíchy. Mařenka už toho měla dost a jednu mu plácla.

Honzík se urazil: „Au! Vždyť pořád říkáš, že si mám s Andulkou hrát!“

Ale starší sestra si ho už nevšímala, protože se snažila z Andulky stáhnout tu korunu.

Vtom Honzík zahlédl za oknem kamaráda Martínka. Mrkl po děvčatech a po tátovi, a když viděl, že se nedívají, vzal křídu z misky a nenápadně se vytratil ze dveří.

„Hele, křída na Tři krále,“ pochlubil se Martínkovi před chalupou.

Martínek nadšeně chňapl po křídě a běžel ji vyzkoušet na zdi kůlny. Nakreslil prasátko.





Honzík se chechtal: „Jé! To se ti podobá!“

Martínek se dohřál.

„Tak ukaž, co umíš ty!“ řekl, přelomil křidu a dal Honzíkovi půlku. A kluci kreslili všude, kde to šlo! Na plotě, na kládách, na stromech, až doběhli na rozcestí ke kameni pod velkým stromem. Honzík na kámen nakreslil srdce a vepsal tam M + J, začáteční písmena Mařenky a Janka. Martínek na to rozpačitě koukal, ale pak potřásl hlavou a vyhrkl: „To jsou holčičí hlouposti!“

Rázně rozhodl: „Teď jdeme támhle!“ a nakreslil na strom šipku. Ale Honzík chtěl mít navrch!

„Ne! Támhle!“ Martínkovu šipku začmáral a nakreslil svoji šipku, směřující na opačnou stranu.

To si zas Martínek nenechal líbit.

„A to teda ne!“ vykřikl, srazil Honzíkovi čepici – a už se prali!

Z pranice se první vymotal Honzík a rozběhl se k lesu podle „svoji“ šipky. Martínkovi nezbylo než běžet za ním. Na sněhu zůstala jen Honzíkova čepice.

Před chalupu vyšla Andulka a uviděla obrázky a šipky. Chytla se za pus. | 13

„No tohle! Honzík s Martínkem sebrali křídu! A co jestli ji vyčmárají? Vždyť je tříkrálová,“ řekla a vydala se podle nakreslených šipek, až doběhla k balvanu u stromu na rozcestí. Zírala na uválený sníh a Honzíkovu čepici.

„Aha, kluci se prali...“ koukla na šipku nad kamenem, „... a běželi do lesa!“

Narazila si čepici na hlavu a vydala se taky tam.

V lese bylo strašidelně šero a stromy divně praskaly. Andulka se vyjukaně rozhlížela, když vtom se mezi stromy mihlo něco černého!

„Čert!“ vyjekla. Vzápětí uslyšela strašlivý dupot. Začala utíkat jako o život. Syšela, jak ji čert dohání, a zděšeně se ohlédla. Zakopla při tom a upadla do sněhu. Opatrně se podívala nahoru. Skláněla se k ní rohatá hlava!

Vtom se Andulka s úlevou rozesmála: „Čertice, tys mi ale dala!“

To totiž nebyl žádný čert, ale Koudelkovic hnědá koza!

„Čerticééé, Čerticééé!“ ozývalo se naléhavé volání.

Na paseku přiběhl uřícený děda Koudelka.

„Tady je! Ty naše tulačko, ty nám pořád utíkáš,“ sotva popadal dech.

Koza radostně skočila předníma nohama dědovi na ramena a olízla ho. Oba byli šťastní, že se našli.







Pak se děda obrátil k holčičce: „A jak to, že se tady touláš i ty, Andulko?“ „Náš Honzík s Martínkem ukradli křídu pro tři krále,“ žalovala Andulka. Děda nad tím pohoršeně zakroutil hlavou.

„Ti kluci! Ale teď utíkej domů, už se začíná smrákat.“

Koza Čertice vzala dědu za slovo, trhla sebou a už pádila k domovu. Jen tak tak jí stačil.

Když Andulka dorazila domů před chalupu, uviděla Martínka, jak prudce odskočil od okna, až si kecl na zadek. Ukázal do okna a dal se na útěk, aby snad něco neschytal.

Andulka nakoukla do světnice a rázem pochopila, proč měl Martínek tak naspěch. Honzík klečel za trest v koutě a Mařenka ho hubovala: „Honzo, ze tří králů nebude nic. Křída je fuč a ještě jsi ztratil čepici!“

Andulka se ale rozhodla, že to tak nenechá, položila Honzíkovu čepici na okno a rozběhla se, co jí nohy stačily, ke kostelu.

V potmělém kostele hrály varhany. Se skřípotem se otevřely těžké



dubové dveře a objevila se v nich malá Andulka. Varhany ztichly a nahoře na kůru vykoukl přes zábradlí pan učitel Janek, zvědavý, kdopak to přišel tak pozdě večer do kostela? A hele, Andulka Tomšů...

Andulka zatím došla k oltáři s Pannou Marií a Jezulátkem, sepjala ruce a prosila: „Ježíšku, já vím, že už jsi naděloval, ale nenadělil bys nám ještě jednu posvěcenou křídu? Ale rychle, potřebujeme ji už ráno. Tak ji prosím naděl k Tomšům do tý modrý mističky. Děkuju nastotísíckrát!“

Pan učitel se nahoře na kůru usmál a usedl k varhanám. Holčička se Ježíškovi uklonila – a varhany se rozezněly, jako by odpovídaly za Ježíška.

Když druhý den ráno Andulka přiběhla nedočkavě ke kredenci, radostně vykřikla: „Jůůů, Ježíšek nezapomněl!“ V modré mističce ležela krásná velká bílá křída.

*„My tři králové jdeme k vám,  
štěstí, zdraví vinšujem vám!“*

zpívali tři králové a šlapali sněhem na koledu. Honzík byl král Kašpar, Martínek král Melichar a Andulka hrála krále Baltazara. Tvář měla začerněnou sazemi, šla jako poslední a nesla košík na koledu. Zlaté koruny se třpytily v zimním slunci a jejich třpyt přilákal zvědavou straku. Rozhodla se letět s koledníky.

Tři králové koledovali u hrncířů, koledovali u Vojtů a taky u ševců. Všude napsali křídou nad dveře podpis tří králů K + M + B, to aby se v chalupě drželo štěstí.

A pak se vydali ještě ke Koudelkům.

Babička a děda Koudelkovi už na zpěváčky čekali na verandě.

*„Štěstí, zdraví, dlouhá léta,  
my jsme k vám přišli zdaleka.“*

*Daleko-li cesta vaše?  
Do Betléma mysl naše.  
Copak ty tam černej vzadu  
vystrkuješ na nás bradu?“*

Andulka v roli černého krále Baltazara se rozezpívala:



*„Aj, já nejsem přece černej,  
já jsem jen od slunce opálenej.  
Slunce je drahé kamení,  
a to od Kristova narození!“*

Babička Koudelková přinesla ošatku s vánočkou a dala Andulce výslužku do košíčku.

Vtom z chlívku pod verandou vystřelila koza Čertice a trkla Honzíka, až mu sletěla koruna. Koza ji nabrala na rohy a vesele klusala k lesu. Honzíkoví bylo do breku.

„Poběž za ní!“ strčil do něj odhodlaně Martínek a děti se rozběhly za Čerticí.

A koza s korunou na hlavě kličkovala mezi stromy, až doběhla na pa-louček a dřep-la si důstojně na pařez. Tvářila se při tom jako královna na trůně. Ale shora jako blesk slétla straka, do zobáku popadla zlatou korunu a zatočila se s ní nad pyšnou kozou. Čertice vyskočila a vztekle zamečela, jenže straka si to už namířila ke klukům.

Jak Honzík uviděl svoji ztracenou korunu, prosebně zavolal: „Stračinko, | 17  
vrať mi tu korunu! Vždyť jsi kamarádka!“

Straka se chvíli rozmýšlela, ale nakonec korunu upustila. Honzík po ní skočil, udělal kotoul a dosedl se zmačkanou korunu na hlavě.

A tak kamarádka straka znovu „korunovala“ krále Kašpara.

Večer, když už mladší děti spaly, podíval se táta Tomeš zkoumavě na nejstarší dcerku a jako by se nechumelilo povídá: „Včera v noci někdo ťukal na okno, Mařenko“ a vytahoval cosi z vesty.

„To byl Ježíšek, táto,“ odpověděla rozpačitě Mařenka. „Přines klukům novou křídu.“

Táta si prohlížel modrý notýsek a pochybovačně zakroutil hlavou.

„Že by Ježíšek ztratil učitelův notýsek?“

Mařenka se začervenala jako růžička, a aby nemusela odpovědět, šla se raději podívat na děti. Přikryla odkopaného Honzíka a Andulce dala pusku na čelo.

*Na Tři krále o krok dále.*

